

בית הספר לתארים מתקדמים

החל משנת תש"ע יפעל בבצלאל בית הספר לתארים מתקדמים, שיאגד את כל התוכנית לתואר שני. אופיו הייחודי של בית הספר לתארים מתקדמים מתבטא בלמידה עצמית ועצמאית, ביכולות ובהתנסות במחקר תיאורטי, רפלקטיבי ומעשי, בהרחבת אופקים, בראייה רב־ממדית של תחומי האמנויות והעיצוב, ובעיקר בבגרות מקצועית ועצמאות יצירתית. בית הספר ישאף להיות בית ספר בינלאומי המקיים קשרים הדוקים עם בתי ספר מצטיינים־מקבילים בחו"ל, מקיים חלק מהקורסים והפעילויות האקדמיות האחרות באנגלית ומזמין סטודנטים מכל העולם. תוכנית הלימודים העיונית של בית הספר תפעל בימי רביעי ותעניק ייעוץ והכוונה אקדמיים. לתוכנית ימונה מרכז לימודים עיוניים, בעל תואר דוקטור וניסיון בהוראה, מסגל המחלקה להיסטוריה ותיאוריה בבצלאל. בית הספר יקיים קורסים משותפים ותוכנית אקס־קוריקולרית משותפת, ובכלל זה סמינר אורחים, כנסים, תערוכות, פסטיבלים, פרזנטציות, והרצאות. יושם דגש על זיקה ללימודי התחומים השונים בתואר הראשון מחד גיסא, ועל בידול התואר השני מאידך, הן בפעילות האקדמית והן בסגל המרצים. בית הספר יעודד קבוצות מחקר ופיתוח של מרצים וסטודנטים, בשיתוף מוסדות אחרים ובצוותים רב־תחומיים, כחלק אינטגרלי או כתוספת ללימודי התואר.

תוכנית לתואר שני
בעיצוב תעשייתי M.Des

115

תוכנית לתואר שני בעיצוב תעשייתי M.Des

התוכנית לתואר שני בעיצוב תעשייתי בבצלאל מהווה מרכז אקדמי מחקרי מתקדם בתחום זה בישראל. התוכנית מכשירה יוצרים ומעצבים בתחומי העיצוב וחקר העיצוב ומהווה מוקד מידע וצומת למרכזי התרבות והתעשייה בישראל ובעולם.

בראש יעדיה מציבה התוכנית פיתוח חשיבה ותובנה רחבה של המעצב, תוך הדגשת חשיבות ההקשרים הטכנולוגיים והחברתיים, התיאורטיים והיישומיים של פעולתו העתידית. התוכנית חותרת לטיפוח המעצב כיוצר וכמחדש במקביל להבלטת תפקידו כאיש צוות, וכמנהיג ויזם שתפקידו לזהות ידע נדרש ברמות מתקדמות, להטמיעו בהקשריו הרחבים, ולקיים במעשה העיצוב את ההיגד האישי התואם. תמונת העולם המורכבת של העתיד דורשת יכולות אישיות גמישות ומגוונות, וכושר התמצאות ונקיטת עמדה כחלק מהמחויבות הגבוהה של המעצב כלפי החברה והסביבה. מתכונת הלימודים מתבססת על 'מנוע חיפוש' אישי שקיים בסטודנט במטרה לאפשר דינאמיקה איכותית של "החלפת סחורות" אינטלקטואליות ואידיאולוגיות. התוכנית מעודדת פרויקטים עם חברות, מפעלים וארגונים, ומקיימת מסגרת של פיתוח ועיצוב רעיונות חדשניים ויוזמות. בתוכנית מתארחים תיאורטיקנים ומנהלי עיצוב בולטים ממיטב האוניברסיטאות והחברות המובילות בעולם. באמצעות טיפוח דור מעצבים בעלי יכולות אינטגרטיביות, המשלבים ידע רב-תחומי וראיה כוללת, מועשרת התרבות העיצובית המקומית, והתעשייה הישראלית משפרת את מיון העיצוב ככלי תחרותי ומעצימה אסטרטגיה של חדשנות.

ראש התוכנית / פרופ' עזרי טרזי
מרכז התמחות 'ניהול עיצוב' / אלעד פרסוב
מרכזת התמחות 'אודות עיצוב' / אילנית קבסה
מרכזת התוכנית / נטע עירן-כהן

טלפון: 02-5893311
דוא"ל: mdes@bezalel.ac.il

- מיכל איתן — miklaitn1@post.bezalel.ac.il
- אייל אליאב — aiilalia@post.bezalel.ac.il
- ד"ר דנה אריאליהורביץ — arielid@post.bezalel.ac.il
- פרופ' יערה בר־און — iarhbra@post.bezalel.ac.il
- עידו ברוננו — aidobron1@post.bezalel.ac.il
- פרופ' חנן דה לנגה — cnndhln@post.bezalel.ac.il
- שרון דנציג — srondnzi@post.bezalel.ac.il
- אמנון דקל — amnondkl1@post.bezalel.ac.il
- הילה דר — hilhdr@post.bezalel.ac.il
- יונה וייץ — yonaweitz@post.bezalel.ac.il
- פרופ' עזרי טרזי — ezri@post.bezalel.ac.il
- ד"ר יחזקאל כסיף — iczkaksi@post.bezalel.ac.il
- ד"ר ערן מנס — armmns@post.bezalel.ac.il
- אלעד פרסוב — dm@post.bezalel.ac.il
- פרופ' יעקב קאופמן — iakbkaop@post.bezalel.ac.il
- אילנית קבסה — ailnikbs@post.bezalel.ac.il
- ד"ר שני קונה —
- פרופ' שמואל קפלן — smoalkpl@post.bezalel.ac.il
- רן רבן — rnrbn@post.bezalel.ac.il
- אוהד רף — aohdrp@post.bezalel.ac.il
- גלית שבו — galitshab@post.bezalel.ac.il
- נטי שמיטעופר — ntilsmi@post.bezalel.ac.il
- אלון רביב — rbibalon@post.bezalel.ac.il
- רו"ח דוד אלפסי — dodalpsi@post.bezalel.ac.il
- יובל קידר —
- ד"ר מיכאל ססלר —
- ד"ר ניר בן אהרון — nirbnahr@post.bezalel.ac.il
- יובל סער —
- ד"ר אורי בר טל — brtlaori@post.bezalel.ac.il

'אודות עיצוב' (About Design)

ההתמחות 'אודות עיצוב' מסייעת למעצבים – יוצרים לגבש גישה ביקורתית ושפה אישית בתחום מתפתח והולך של עיצוב אקספרימנטלי, מתוך תפיסה פלורליסטית של עולם העיצוב. במרכז ההתמחות עומדת הדינמיקה בין הסטודנטים והמרצים הרואים את תפקידם כמאפשרים שיח, המעשיר את הדיון והחקירה העיונית והיוצרת. התוכנית עוסקת בנושאים הרווחים בשיח הבינלאומי של עולם העיצוב מתוך כוונה ליצור גוף עבודה תיאורטי ומעשי, ולחשוף אותו לזירת העיצוב. עבודת הסטודיו משלבת היבטים פילוסופיים, תרבותיים, חומריים וחברתיים של הנושא, וההקשרים הרחבים שלו. אחת לשנתיים ייבחר נושא יומטי אחר שסביבו יערך פיתוח קונספטואלי. להתמחות 'אודות עיצוב' מתקבלים בעלי תואר ראשון מתחומי העיצוב והאמנות ובוגריה משתלבים כמעצבים יוצרים בשיח התרבותי המקומי, והבינלאומי.

'ניהול העיצוב' (Design Management)

ניהול העיצוב מהווה גורם אסטרטגי משמעותי בתחרות הגלובלית בין פירמות בתחומי המוצר והשירות. חברות רבות מודעות כיום לצורך בשילוב ניהול העיצוב בבסיס האסטרטגיה העסקית, וזקוקות לשם כך לייצר מתמיד ועקבי בניהול העיצוב והסביבה המקיפה אותו. תפקיד מנהל העיצוב, כיועץ חיצוני או כמנהל מחלקת עיצוב, דורש ידע והבנה עמוקה בתחום התרבותי, החברתי והמעשי של העיצוב כמו גם משרעת ידע רחבה בנושאים כמו אסטרטגיה עסקית, שיווק, כלכלה, מיתוג, ייצור, ניהול תהליכי פיתוח, כישורי ניהול, מנהיגות ועוד. עובדה זו מעלה את חשיבות הכשרת מנהל העיצוב המופקד על העיצוב התעשייתי והחדשנות בחברה. תפקיד מנהל העיצוב כולל הנעת תהליכי גיבוש חזון וערכים, פיתוח זהות ארגונית וקידום מושכל של פרויקטי פיתוח עיצובי הנשען על טכנולוגיות קיימות ומתפתחות מתוך הבנת צרכי השוק, והיכולת להגיב במהירות ובעילולת לשינויים הרדיקליים המתרחשים

בשוקים קצב הולך וגובר. להתמחות בניהול עיצוב מתקבלים מעצבים בעלי תואר ראשון מתחומי עיצוב ופיתוח שונים ובוגריה משתלבים כמנהלי עיצוב בחברות המובילות במשק.

תוכנית הלימודים

תוכנית הלימודים מורכבת מחטיבות. על כל סטודנט בתוכנית לצבור 60 נ"ז סה"כ לצורך קבלת תואר מוסמך: 48 נ"ז בלימודי סטודיו ו-12 נ"ז בקורסי היסטוריה ותיאוריה:

טבלת תוכנית הלימודים*

שם החטיבה	סמסטר א'	סמסטר ב'	סמסטר ג'	סמסטר ד'	סה"כ
א. מעבדות עיצוב	4 נ"ז	4 נ"ז	4 נ"ז	4 נ"ז	16 נ"ז
ב. סדנאות רעיוניות	4 נ"ז	4 נ"ז			8 נ"ז
ג. פרויקט מסכם		12 נ"ז			12 נ"ז
ד. סדנאות אורח	1 נ"ז	1 נ"ז			2 נ"ז
ה. קורסי בחירה	5 נ"ז	5 נ"ז			10 נ"ז
סה"כ לימודי סטודיו					48 נ"ז
ו. קורסי היסטוריה ותיאוריה			12 נ"ז		12 נ"ז
סה"כ נ"ז לתואר					60 נ"ז

חטיבות תוכנית הלימודים

א. מעבדות עיצוב

מטרת מעבדות העיצוב הנה לבחון שאלות רלוונטיות בתחום העיצוב המסורתי, העיצוב העכשווי, העיצוב האקספרימנטלי, ניהול העיצוב ועוד. המעבדות מועברות על-ידי מעצבים בכירים ומשלבות כתיבה תיאורטית

ד. סדנאות אורח

על כל סטודנט בתוכנית התואר השני להשתתף במהלך לימודיו ב-2 סדנאות אורח:

שנה א': 1 סדנת אורח _____ 1 נ"ז

שנה ב': 1 סדנת אורח _____ 1 נ"ז

סה"כ: 2 סדנאות אורח בהיקף כולל של _____ 2 נ"ז

סדנאות האורח מתקיימות אחת לשנה למשך שבוע ימים. לסדנאות מוזמנות דמויות מפתח מן העולם האקדמי ומעולם העיצוב בארץ או בחו"ל. לאורך השנים האחרונות התארחו בתוכנית לתואר שני בבצלאל:

- הילל קופרמן, לשעבר מנהל עיצוב בחברת Microsoft סיאטל
- פרופ' מרי מקברייד, ראש החוג לניהול עיצוב Pratt Institute, ניו-יורק
- ריצ'רד גרין, מרצה בכיר לניהול עיצוב Pratt Institute, ניו-יורק
- רמי בורגנול, מנהל עיצוב Nokia Design, לונדון, בריטניה
- גישה ג'וסט, מנהלת מחקר עיצובי בחברת Deutsche Telekom, גרמניה
- פרופ' אלפי אר, ראש התוכנית לעיצוב תעשייתי באוניברסיטת ITU, איסטנבול, טורקיה
- פרופ' אוזלם אר, מרצה בכירה בתוכנית לעיצוב תעשייתי באוניברסיטת ITU איסטנבול, טורקיה
- עומר קוצר, מנהל העיצוב בחברת Cinco Design, פורטלנד אורגון
- פרופ' בארי כץ, IDO, Stanford University, ארה"ב
- שי אלקלעי ויעל מר, Raw Edge
- פייר גורגיו רובינו, Art director milla shcon, chief designer
- Nucleo Italy
- ג'ף מילר, ניו-יורק
- סבסטיאן נוואל, אווה רוקי, פראייאר קוני, קברצת טרויקה
- אסא אשוח, לונדון
- פרופ' ויקטור מרגולין (Prof. Victor Margolin), עורך העיתון לתיאוריה של העיצוב ה-"Design Issues" חוקר ומפרסם בתחום תולדות העיצוב

עם עשייה עיצובית. במסגרתן מתנהלים דיונים פתוחים, הרצאות אורח, הגשות וסדנאות, מפגש עם אוצרים, תיאורטיקנים, מנהלי עיצוב, אנשי תעשייה ומעצבים בכירים מהארץ ומהעולם. המעבדות נערכות במתכונת סמסטריאלית.

על כל סטודנט להשתתף במהלך לימודיו ב-4 מעבדות עיצוב בהיקף כולל של 16 נ"ז.

ב. סדנאות רעיוניות

הסדנאות מהוות מרכז של דיון ועשייה עיצובית. במסגרת הסדנאות מתנהלים דיונים פתוחים, הרצאות, הגשות וסדנאות. הסדנאות משלבות כתיבה תיאורטית עם עשייה עיצובית. הסדנאות נערכות במתכונת סמסטריאלית.

על כל סטודנט להשתתף במהלך לימודיו ב-2 סדנאות רעיוניות בהיקף כולל של 8 נ"ז.

ג. פרויקט מסכם

הפרויקט המסכם מהווה מסגרת אקדמית המנחה את הסטודנטים למציאות. במסגרת הפרויקט יידרשו הסטודנטים להטמיע את הידע ואת תהליכי היצירה והניהול הנרכשים בתוכנית תוך כדי נקיטת עמדה ואמירה אישית. הפרויקט עוסק בנושא אותו בוחרים הסטודנטים לפתח ומלווה במפגשי הנחייה אישיים עם המנחה האישי ומפגשי הנחיה והעשרה דו-שבועיים עם מרכזי הפרויקט ומרצים אורחים. במסגרת מפגשי ההעשרה נידונים נושאים של מחקר, ביקורת, עיצוב וניהול ומתקיימים מפגשי הנחיה וביקורת בהשתתפות כל מנחי הפרויקט.

רישום לפרויקט המסכם מותנה בסיום חובות הסדנאות הרעיוניות ומעבדות העיצוב של שנה א'. וכן בסיום שני שליש מהנ"ז הנדרש בשנה א' מקורסי היסטוריה ותיאוריה.

הפרויקט המסכם נחלק לשני חלקים:

חלק א' _____ הגשת מחקר בהיקף של 6 נ"ז

חלק ב' _____ הצגת תערוכה/פרויקט פיתוח בהיקף של 6 נ"ז

סה"כ היקף הפרויקט המסכם _____ 12 נ"ז

ברבל ואן־זנטן (Barbel van Zanten) וקארן דררינג (Karen Reddering),
חוקרות ויועצות בכירות ממחלקת המחקר והפיתוח של חברת
"Philips Design", הולנד
מייקל אנסטאסיאדס (Michael Anastassiades), מעצב תעשייתי בוגר
ה־Royal Collage of Art, חי ופועל בלונדון
להב גיל (Lahav Gil), מנכ"ל חברת Kangaroo Design טורונטו, קנדה
גדי עמית (Gadi Amit), נשיא חברת NewDealDesign קליפורניה
נועם תורן (Noam Toran), מעצב ומרצה ב־Royal Collage of Art

ה. קורסי בחירה

קורסי הבחירה מאפשרים לסטודנט לחקור ולפתח תחומי עניין אישיים
במסגרת התוכנית. אפשרויות הבחירה העומדות בפני הסטודנט מפורטות
בפירוט קורסי התוכנית בשנה"ל תש"ע בשנתון זה. מלבד אפשרויות אלו
יכול כל סטודנט להשתתף בקורסים של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה בבית
הספר לתארים מתקדמים ובקורסים הרב־מחלקתיים המתקיימים בימי רביעי
כקורס בחירה. קורסי מיומנות וטכניקה בסיסיים לא יוכרו כקורסי בחירה.
סה"כ: על כל סטודנט לצבור במהלך לימודיו 10 נ"ז במסגרת חטיבת קורסי
הבחירה.

ו. חטיבת ההיסטוריה ותיאוריה של בית הספר לתארים מתקדמים
חטיבת קורסי ההיסטוריה ותיאוריה של בית הספר לתארים מתקדמים
גובשה במטרה להעניק לסטודנט כלים לפיתוח כישוריו בתחום הכתיבה
והמחקר, הניהול והשיווק, כל זאת במטרה להרחיב את אופקיו כיוצר וכמעצב
ולתרום לבנייה ופיתוח של גוף ידע מחקר בתחום העיצוב בארץ. קורסי
החטיבה ניתנים במשולב על־ידי תוכנית התואר השני בעיצוב תעשייתי
ועל־ידי המחלקה להיסטוריה ותיאוריה בבצלאל.
על כל סטודנט לצבור במהלך לימודיו 12 נ"ז במסגרת חטיבה זו ולהשתתף
בסמינר אחד לפחות בהיקף של 4 נ"ז.

פרופ' אלברטו מדה (Prof. Alberto Meda), מהנדס ומעצב תעשייתי
מהמובילים באירופה בוגר ה־Royal Collage of Art.
מלמד באקדמיה דומוס ובפוליטכניקום של מילאנו. זכה בפרסים ופרסומים
בינלאומיים רבים.

פרופ' דויד דארלינג (Prof. David Darling), בוגר ה־Royal Collage of Art
בעיצוב ריהוט ובעל תואר שלישי בחינוך לעיצוב. עורך ויו"ר הארגון
הבינלאומי DRS – "מחקר בעיצוב", ויוזם כנסים וימי עיון בתחום
המחקר בעיצוב. מלמד באוניברסיטת אסקס באנגליה שם הוא מנהל את
חטיבת המחקר בעיצוב.

פרופ' הראלד לשקה (Prof. Harald Laschke), מעצב תעשייתי,
ראש חטיבת העיצוב המתקדם של מרצדס־בנץ בחברת DaimlerChrysler
פרופ' וני פסקה (Prof. Vanni Pasca), אוצר תערוכות ותיאורטיקן של
עיצוב, ראש התוכנית לתואר שני בעיצוב באוניברסיטת פלרמו, איטליה
פרופ' רוזאן סומרסון (Prof. Rosanne Somerson), מעצבת ריהוט,
מרצה וחוקרת בתחום עיצוב ריהוט. מכהנת כראש הסקטור האקדמי
בבית הספר Rhode Island School of Design.

פרופ' שוואר קוסטה (Prof. Xavier Costa), ארכיטקט, בעל תואר
מאוניברסיטת פנסילבניה. מלמד בבתי ספר לאדריכלות בלונדון
ובאוניברסיטאות קולומביה ופנסילבניה. משמש כמנהל בית הספר הגבוה
לעיצוב ואוצר האדריכלות של ברצלונה

פרופ' קרלו וניקולה (Prof. Carlo Vannicola), המחלקה לעיצוב
תעשייתי, אוניברסיטת ג'נובה, איטליה
ד"ר ברברה בלומינק (Barbara Bloemink P.Hd), לשעבר אוצרת ראשית,
מוזיאון Cooper-Hewitt לעיצוב, ניו־יורק.

אדר' אדם טיהאני (Arch. Adam Tihany), ארכיטקט ומעצב. בעל סטודיו
"Tihany design" לעיצוב המתמחה בתחום האירוח וההסעדה. חי ויוצר
בניו־יורק, מילאנו, יפן ועוד.

גאורג כריסטוף ברטש (Georg Christof Bertsch), מומחה למיתוג
בעל משרד מוביל לניהול עיצוב, פרנקפורט, גרמניה

התמחות 'אודות עיצוב'

שנה א' - חובה

פרו סמינר / מתודות אנתרופולוגיות בסביבת עיצוב	2 נ"ז
סמינר / מחקר וכתביה בסביבת עיצוב	4 נ"ז
סמינר / עיצוב עכשווי	4 נ"ז
סד"כ	10 נ"ז

השלמת 2 נ"ז מתוך קורסי היסטוריה ותיאוריה, בית הספר לתארים מתקדמים.

התמחות 'ניהול עיצוב'

שנה א' - חובה

סמינר / מחקר וכתביה בסביבת עיצוב	4 נ"ז
מושגי יסוד בשיווק	1 נ"ז
כלכלה למעצבים, שנת	2 נ"ז
מתודות אנתרופולוגיות בסביבת עיצוב	1 נ"ז
אסטרטגיה בינלאומית	1 נ"ז
ניהול חדשנות ויצירתיות	1 נ"ז
דילמות ניהוליות למעצבים	2 נ"ז
סד"כ	12 נ"ז

הקורסים בחטיבה זו יינתנו בימי רביעי בהר הצופים במסגרת הלימודים העיוניים של בית הספר לתארים מתקדמים של בצלאל. פרוט הקורסים בפרק היסטוריה ותיאוריה, בית הספר לתארים מתקדמים.

בחירת התמחות

התמחותו של הסטודנט תקבע על-ידי ועדת הקבלה. מעבר בין ההתמחויות יעשה במקרים חריגים בלבד, לאחר הגשה של בקשה לוועדת הוראה. סטודנט שירצה לעבור התמחות בסוף השנה הראשונה ללימודיו יגיש בקשה לוועדת הוראה לצורך דיון בנושא. מעבר התמחות, בשלב זה, ידרוש מן הסטודנט להשלים את קורסי שנה א' בהתמחות אליה ברצונו לעבור.

על הסטודנט לציין בהצהרת הכוונות בעת הגשת הבקשה להתקבל לתוכנית איזה התמחות הינו מעדיף. ועדת ההוראה של התוכנית רשאית להעביר סטודנט התמחות במידת הצורך.

תקופת הלימודים

לימודי התוכנית לתואר שני בעיצוב תעשייתי נפרשים על פני 2 שנות לימוד: 4 סמסטרים ומתקיימים בקמפוס בצלאל הר הצופים, ירושלים.

מסגרת הלימודים

תוכנית הלימודים נבנתה מתוך רצון לאפשר לסטודנטים לשלב את לימודיהם עם פעילותם כיוצרים וכמעצבים. אי לכך, רוכזו לימודי התוכנית ביומיים בשבוע בכל שנה:

יום רביעי: קורסי היסטוריה ותיאוריה וקורסי בחירה.

יום חמישי: סטודיו עיצוב/ניהול עיצוב וקורסי בחירה.

הלימודים בתוכנית דורשים מהסטודנט לפנות זמן לאירועים שונים המתרחשים במהלך שנת הלימודים: השתתפות בסמינרי אורח הנמשכים חמישה ימים ברציפות, ימי עיון והרצאות, ארגון והפקת תערוכות ועוד. הנוכחות בכל קורסי התוכנית הינה חובה.

פ ר י ס ת ל י מ ו ד י ם

- קבלת ציון 70 לפחות במעבדות העיצוב, בסדנאות הרעיוניות ובפרויקט המסכם.
- קבלת ציון 55 לפחות בשאר קורסי התוכנית.
- קבלת ציון ממוצע של 70 לפחות בכלל קורסי התוכנית.
- מילוי סך החובות האקדמיות כפי שנקבעו בקורסי התוכנית.
- תשלום מלוא שכר הלימוד ותשלומי החובה האחרים כפי שנקבעו על-ידי האקדמיה.
- החזרת הציוד והספרים הנמצאים ברשות הסטודנט והשייכים לאקדמיה.

ת נ א י מ ע ב ר מ ש נ ה א ' ל ש נ ה ב '

בסוף שנה א' תבדוק ועדת הציונים את מצבם הלימודי של הסטודנטים. לצורך מעבר משנה א' לשנה ב' בתוכנית על כל סטודנט לעמוד בדרישות הבאות:

- ציון 70 לפחות במעבדות העיצוב ובסדנאות הרעיוניות.
- קבלת ציון ממוצע של 70 לפחות בקורסי שנה א'.
- צבירת שני שליש מהנ"ז הנדרש בשנה א' מקורסי היסטוריה ותיאוריה.

לאור גיליון ציוניו של הסטודנט ועמידתו בדרישות הנ"ל תקבע הועדה את המשך לימודיו. כמו כן בסמכות הועדה, במידת הצורך, להמליץ בפני ועדת ההוראה של התוכנית להעביר סטודנט לסטאטוס "על תנאי" למשך סמסטר אחד בלבד בשנה"ל הבאה ולקבוע תנאי פרטני להמשך לימודיו כמו: דרישה לחזרה על קורסים, הגשת תיק עבודות או קביעת דרישות אקדמיות נוספות מעבר לתוכנית הלימודים הרגילה. בתום סמסטר אחד במעמד "על תנאי" תתכנס הועדה מחדש לדון במצב לימודיו של הסטודנט. הועדה תוכל להחליט להסיר את סטאטוס "על תנאי", להאריכו לסמסטר אחד נוסף או להודיע לסטודנט על הפסקת לימודיו.

ד ר י ש ו ת ה ס י ו ם ל צ ו ר ך ק ב ל ת ת ו א ר מ ו ס מ ך

על כל סטודנט בתוכנית התואר השני בעיצוב תעשייתי לעמוד בדרישות הבאות לצורך קבלת תואר מוסמך:

- צבירת 60 נקודות זיכוי אקדמיות: 48 נקודות זיכוי אקדמיות בלימודי סטודיו ו-12 נקודות זיכוי אקדמיות בהיסטוריה ותיאוריה.

ה צ ט י י נ ו ת ב ל י מ ו ד י ם

ממוצע הציונים יכול את כל הקורסים שנלמדו במהלך התואר השני. הצטיינות יתרה: תינתן לסטודנט שממוצע ציוניו הנו 95 ומעלה. הצטיינות: תינתן לסטודנט שממוצע ציוניו הנו 90 ומעלה. במידה ולא יהיה סטודנט כזה תינתן הצטיינות לחלק העליון של 5% מהסטודנטים הראשונים בתנאי שממוצע ציוניהם יהיה מעל 85.

פירוט נוסף בנושא תקנות אקדמיות, מלגות, פרסים וחילופים, ראה בפרקים השונים ובתקנון הסטודנטים בשנתון זה.

התמחות 'אודות עיצוב'

תוכנית לימודי הסטודיו בהתמחות 'אודות עיצוב' עוברת תהליכים של שינוי מתמיד כתוכנית ששמה לעצמה מטרה לעסוק בנושאים שהינם בחזית השיח הבינלאומי בעולם העיצוב. אחת לשנתיים נבחר נושא תימטי אחד שסביבו נעים כל לימודי הסטודיו המשותפים לשנים א' וב' (פרט לפרוייקט המסכם). בשנה שבה מתקיים נושא כל קורס סטודיו שנתי יבחן את הנושא במבט שונה מתוך המרכיבים של עולם העיצוב. בסופה של כל שנה יסוכמו העבודות לכדי גוף ידע ויצירה אחד, היוצר קובץ תרבותי אקדמי של יצירה עיצובית ועיונית המאוגדים לידי ספר ותערוכה.

א. מעבודות העיצוב

מעבדת אודות עיצוב 1:

I-LAND/E/II

שנה א'+ב', סמסטר א', 4 נ"ז. יום חמישי, 14:00-17:00

מנחים: פרופ' חנן דה לנגה ונטי שמייע-עופר משטח / מקום / מרחב: הקורס יעסוק בהתנסות, מחקר ופעולות שונות, במטרה לנסח ולאבחן קיומם של חללים מוגדרים בטרטוריות מרחביות שונות. העבודה תעשה בזוגות על משטחים אשר גודלם קבוע מראש.

מעבדת אודות עיצוב 2:

אבולוציה של ארכיטיפים

שנה א'+ב', סמסטר ב', 4 נ"ז. יום חמישי, 10:00-13:00

מנחים: פרופ' יעקב קאופמן ואילנית קבסה

הקורס "אבולוציה של ארכיטיפים" מיועד לפתח את יכולת ההתבוננות של מעצבים ולחדד את תשומת הלב לשפה קאנונית-עיצובית, שפת העידון הצורני, ניואנסים ודקויות שנובעת מטיפול במוצרים הנושאים בחובם תהליכים התפתחותיים שונים – טכנולוגיים, תעשייתיים, תרבותיים, צורניים, סגנוניים ועוד אשר משתנים בצורה הדרגתית לאורך הזמן, מתפתחים ונובעים האחד משני. הקורס עוסק בחיפוש והגדרה של קריטריונים למערכת תרבותית צורנית וכולל גם עשייה עיצובית שמקיימת דיאלוג עכשווי עם מערכת זו תוך פענוח הגורמים המשפיעים על הצורה בהקשר הרחב.

ב. סדנאות רעיוניות

סדנא רעיונית 1:

דיקטורה רגשית ודמוקרטיה
שכלית, ולהיפך

שנה א'+ב', סמסטר א', 4 נ"ז. יום חמישי, 10:00-13:00

מנחים: פרופ' עזרי טרזי וגלית שבו

הסטודיו יעסוק בדיון במושגי דיקטורה/דמוקרטיה/רגש/שכל, מיפויים, חיפוש נקודות הגבול ביניהם, ושימוש בהם כפילטר לניתוח פעולת העיצוב, ככלי לעבודה אישית.

במהלך הקורס נעבור ממושגים כללים אל

ההשלכות של מושגים אלה אל הפרטי, כמנון ליצירת אובייקטים בעלי אמירה אישית, דרך דיון

בנושאים כדוגמת:

מנגנונים פנימיים של עיצוב: דיקטורת התפקוד?

דיקטורת ה"ש"לם?"

עיצוב כמכתיב (dictate) או כמוכתב דעת קהל?

דיקטורה או דמוקרטיה כמכתיבות אסתטיקה

צורת העבודה הפנימית של המעצב: מה שולט, מה

מאפשר, מה "מצונזר" ומה מקבל ביטוי?

ריבוי קולות או קול אחד מכותיב?

דמוקרטיזציה של התוכן, ביטול ההיררכיה מחבר-

קהל?

החלטות עיצוביות החייבות גיבוי סטטיסטי, או

עיצוב שנשען על אינטואיציה וכשרון?

ג. פרויקט מסכם

"פרוייקט מסכם-מחקר"

שנה ב', סמסטר א', 6 נ"ז. יום חמישי, 17:00-20:00

מרכז: אייל אליאב

הפרוייקט המסכם מהווה מסגרת אקדמית המנחה את הסטודנטים למצוינות וחדשנות. שיטת ההוראה מתוכננת לסייע לסטודנטים לאתגר את החשיבה המקובלת, לזהות פרדיגמות קיימות ולערערן ובכך להובילם לפריצת דרך בתחומם. במסגרת הפרוייקט יידרשו הסטודנטים להטמיע את הידע ותהליכי היצירה שנרכשו במהלך הלימודים, תוך כדי נקיטת עמדה ואמירה אישית. סמסטר א' יוקדש לתחקיר עיצובי, ניסוי ותהיה בתחומי הפרוייקטים. ביסוס תחום הפרוייקט לכדי תוצרים, מסקנות ונפח מספק

שיהיו בסיס משמעותי ויוכיחו היתכנות לפיתוח ויישום בסמסטר ב'. במהלך הסמסטר יתקיימו הרצאות אורח מתקדמות מתחומים מחקרניים מגוונים. כל סטודנט ילווה על-ידי מנחה אישי. באישור ניתן לקבל הנחייה גם ממרצה מהמחלקה להיסטוריה ותיאוריה מותנה בקבלת אישור. בסוף הסמסטר יערכו הגשות במהלכן יציגו הסטודנטים את מחקריהם.

פרויקט מסכם – תערוכה

שנה ב', סמסטר ב', 6 נ"ו. יום חמישי, 17:00–20:00.

מרכז: אייל אליאב

סמסטר ב' של הפרויקט המסכם יהיה המשך ישיר של סמסטר א'. הסטודנטים יבססו את עבודתם על מסקנות מחקרם מהסמסטר הראשון ויבחרו אחד משני מסלולים:

מתחקיר למחקר: תוצרים בעלי צביון אמפירי או תיאורטי יפותחו לכדי מחקר כתוב במתכונת התואמת מאמר לפרסום ויוגשו כהרצאה פרונטאלית.

מתחקיר לעיצוב: פיתוח התחקיר לכדי תוצר והגשה במתכונת של תערוכה אישית.

ד. סדנאות אורח

פרטים על סדנאות האורח בשנה"ל תש"ע יועברו במהלך שנת הלימודים.

ה. קורסי בחירה

כל סטודנט יכול להשתתף בקורסים מהמחלקה להיסטוריה ותיאוריה, בית הספר לתארים מתקדמים ובקורסים הרב-מחלקתיים המתקיימים בימי רביעי בקורס בחירה (ראה פירוט כל הקורסים הרב-מחלקתיים בשנתון זה).

אחד שמונה מאות טכנולוגיה

(קורס בחירה)

שנה, א'+ב', סמסטר ב', 4 נ"ו. יום חמישי, 14:00–17:00

מנחה: אייל אליאב ומרצים אורחים

מה הופך את הטלפון הנייד לאובייקט נחשק, זמני והמוני, המאפשר לנו להנציח מהפכות כימי הולדת, להכתיר גיבורי תרבות, לשנות את תרבות השיח הציבורי והתחבירי, לשבש את בריאותנו, להקרין על תחושת הבטחון האישי שלנו, בליווית תג מחיר הגון של חבילת שירות ותוכן? והיכן נשזרת החותמת של המעצב בהתפתחות זו?

מטרת הקורס היא לבחון את ההשלכות הנרחבות של מוצרים וחוויות מושתתות טכנולוגיה ובעיקר את השפעתם על התהוותו של זרם "מעצבי חוויה". הקורס יבחן את התליכים בהם טכנולוגיה מתפתחת, מעצימה, מפצה, משבשת, מרגשת, מרדדת, שובקת ומתחדשת. סל טכנולוגיה חדשנית, תחתית ועילית יוגש לסטודנטים בליווית תמיכה טכנית תיאורתית כחומר גלם לחקירה ויצירה ביקורתית.

ו. קורסי היסטוריה ותיאוריה

הקורסים בחטיבה זו יינתנו בימי רביעי בהר הצופים במסגרת הלימודים העיוניים של בית הספר לתארים מתקדמים של בצלאל. פרוט הקורסים בפרק היסטוריה ותיאוריה, בית הספר לתארים מתקדמים.

התמחות 'ניהול עיצוב'

א. מעבדות ניהול עיצוב

מעבדת ניהול עיצוב ו:

אסטרטגיה ועיצוב

שנה א', סמסטר א', 4 נ"ו. יום חמישי, 10:00–13:00

מנחה: אלעד פרסוב

המעבדה תעניק לסטודנטים אוצר מילים רחב וסט בסיסי של כלים מעשיים לניתוח אסטרטגיה עסקית קיימת ולהתוויית אסטרטגיה חדשה. במהלכה נבחן את תפקיד העיצוב ככלי אסטרטגי עסקי וכמנוף ארגוני למצוינות. נסקור את גוף הידע המרכזי בתחום האסטרטגיה, נלמד את משנתם של הוגי הדעות המרכזיים, נתנסה בשימוש בכלי האבחון האסטרטגיים המקובלים ונפתח אסטרטגיה עיצובית לארגון חי. המעבדה תהווה בסיס לקורסי המשך מתקדמים בשנה ב'. במהלכה נקשור את הידע הנלמד לכדי ניסוח אסטרטגיה אישית לניהול עיצוב. שיטת ההוראה תתבסס על שלושה מרכיבים: הרצאות אורח, הכרת מושגי יסוד באסטרטגיה עסקית ותרגיל

סימטריאלי לניתוח ופיתוח אסטרטגיה לניהול עיצוב של עסק קיים.

מעבדת ניהול עיצוב 2:

מבוא לניהול עיצוב ומחקר טרנדים

שנה א', סמסטר א', 4 נ"ד. יום חמישי, 14:00-17:00

מנחים: פרופ' עזרי טרזי /

מבוא לניהול עיצוב

אילנית קבסה ומרצים אורחים /

מחקר טרנדים

מבוא לניהול עיצוב: חלק זה של המעבדה יעסוק באבני הבניין היסודיות ומשרעת התחומים המרכיבים את שדה ניהול העיצוב כגון: מרכיבי ניהול עיצוב וייחודיותו בזירת הניהול הכללי; ההיסטוריה של חברות מוטות ניהול עיצוב; הקשר בין חברות מסחריות ומעצבים חיצוניים ומגוון דרכי ההתקשרות; לימוד תופעת משרדי העיצוב הגדולים; ניתוח תופעת המעצבים/כוכבים; הכלכלה הפוסט-תעשייתית, ייצור יחידני לעומת ייצור המוני, ייצור לפי בקשה וייצור ללא מלאי, מוצרים וירטואליים ועיצובם; מתודולוגיות של תהליכי פיתוח, עיצוב חדשנות וניהול; תופעת המעצבים היזמים; מבט לעתיד תחום ניהול העיצוב לאור ההתפתחות הגלובלית.

מחקר טרנדים: מתרכז ברכישת כלים לעבודה בסביבה דינאמית, משתנה ללא הרף. לימוד והתנסות במתודולוגיית עבודה בתחום הטרנדים: ניטור, אפיון, הגדרה, ובחינה של קונספטים עכשוויים, תימות מרכזיות המתארות את רוח התקופה. פרק זה כולל סקירה כללית ודיון בטרנדים חברתיים-כלכליים מרכזיים, ביטויים

בעולם הצרכנות וחשיבותם עבור המעצב. מחקר טרנדים הינו כלי עבודה בעל ערך למעצב/למנהל העיצוב בניכוש אסטרטגיה וזיהוי טריטוריות עבודה עתידיות. הקורס ישלב הרצאות, עבודת סטודיו ודיונים כיתתיים.

מעבדת ניהול עיצוב 3:

מבוא לניהול עיצוב ומותג*

שנה א', סמסטר ב', 4 נ"ד. יום חמישי, 10:00-13:00

מנחים: אלעד פרסוב ורן רבן

המעבדה מורכבת משני חלקים: ניהול עיצוב וניהול מותג. שדה ניהול העיצוב מכוון למינוף והעצמת העיצוב ככוח אסטרטגי שמטרתו יצירת ערך כלכלי ובניית יתרון תחרותי בר קיימא. המעבדה תחקור את תרומת מנהל העיצוב לארגון כמוביל תהליכים וכמקשר בין העיצוב לבין פעילויות עסקיות אחרות. בחלק השני תעסוק המעבדה בניהול המותג ובהבנה כיצד הפך 'ערך המותג' (Brand-Equity) לנכס החשוב ביותר של הפירמה. המעבדה תצייד את הסטודנטים בכלים מעשיים להטמעת עקרונות תורת המותג בתהליכי העיצוב התעשייתי כדי להשיג ערך מותג מקסימאלי ובמקביל תחשוף את הסטודנטים למחקר האקדמי הערכני בשדה המיתוג.

המעבדה מתנהלת סביב פרויקט קבוצתי, שנושאו בניית מותג בתחום השיווק החברתי. הפרויקט ישלב ידע מתחומי ניהול העיצוב והמותג. בין היתר – הנחת יסודות מוצקים של מודעות, נאמנות, איכות נתפסת ואסוציאציות והכנת תוכנית עבודה וטבלת גנט, מכוון עיצוב, אפיון תהליך העיצוב, בנייה של בסיס ערכי

ומנהיגותי. התלמידים יעשו, לאורך כל הסמסטר, את הדרך המקצועית והמעשית משלב התכנון והאסטרטגיה ועד לשלב הביצוע וההוצאה לפועל של הרעיונות.

מעבדת ניהול עיצוב 4:

יזמות בעיצוב*

שנה ב', סמסטר ב', 4 נ"ד. יום חמישי, 10:00-13:00

מנחים: פרופ' עזרי טרזי ומיכל איתן

תחום העוסק בבחינת המאפיינים הייחודיים להקמה וניהול של עסק מוטו עיצוב וחדשנות עיצובית. המעבדה תלווה את תהליך יצירת עסק חדש על-ידי הבנת תפקיד היום בהגדרת ההזדמנויות, גיוס כספים ומשאבים נוספים, המעבר מפיתוח ליצור, ניהול צמיחה ובניה נכונה של סטראטגיה במציאות גלובלית שבסיסה בישראל.

3. סדנאות רעיוניות

סדנא רעיונית ניהול עיצוב 1:

הפרקטיקה של ניהול העיצוב*

שנה א', סמסטר ב', 4 נ"ד. יום חמישי, 14:00-17:00

מנחה: פרופ' שמוליק קפלן

הסדנא תעסוק בעיצוב אובייקטים ומערכות תוך זיקה לסוגיות ניהוליות בעיצוב, התייחסות לבעיות ומגמות בשיווק ובמיתוג בהתייחס לדרישות צרכנים ולסוגיות החשובות של ניהול העיצוב בימנו: אקולוגיה, תקנים, אחריות וחדשנות. כל סטודנט יעצב מוצר/מערכת מייצגת. הפיתוח והעיצוב יוגשו כולם בפורמט דו-ממד ממוחשב.

סדנה רעיונית ניהול עיצוב 2: ניהול קריאטיב

שנה ב', סמסטר א' 4 נ"א. יום חמישי, 10:00-13:00

מנחה: עומר קוצר

מטרת הקורס היא לתרגל אלמנטים עיקריים של ניהול קריאטיב תוך דגש על תהליך עשיר שבמרכזו מערכת היחסים שבין המותג וקהל היעד הייחודי שלו בהקשר של שינויים חברתיים ומגמות עיצוב. דגש מיוחד יינתן לגיבוש סגנון ניהול ומנהיגות בסביבה יצירתית, עבודת צוות רבגונית, יצירת חזון, הצבת מטרות ויצירת תוכנית להגשמתן, ברמה האישית וברמת הארגון.

הקורס יורכב מ-3 פרויקטים המשכיים הנבנים אחד מתוך השני. הראשון מהווה הנחת יסודות לגבי מיצוב המותג, קהל היעד בקונטקסט של מגמות חברתיות וטרנדים עיצוביים. הפרויקט השני יעסוק בניתוח פערים שבין הבטחת המותג והמצב הקיים בפועל בכל נקודת מגע, כמו כן במיקוד הזדמנויות ויצירת חזון עתידי. מטרת הפרויקט בסיום הקורס הוא ליצור ביטוי קונפיגורטיבי וויזואלי של ההזדמנות שנבחרה, בקונטקסט הייחודי של המותג. הקורס ישלב הרצאות דיונים, עבודת צוות מונחה, מחקר והגשות.

ג. פרויקט מסכם

פרויקט מסכם - מחקר

שנה ב', סמסטר א' 6 נ"א. יום חמישי, 14:00-17:00

מרכיב: אלעד פרטוב

הפרויקט המסכם מהווה מסגרת אקדמית המנחה

את הסטודנטים למציגות וחדשנות. שיטת ההוראה מתוכננת לסייע לסטודנטים לאתגר את החשיבה המקובלת, לזהות פרייגמות קיימות ולערערן ובכך להובילם לפריצת דרך. במסגרת הפרויקט יידרשו הסטודנטים להטמיע את הידע ותהליכי היצירה והניהול שנרכשו במהלך הלימודים, תוך כדי נקיטת עמדה ואמירה אישית. סמסטר א' יוקדש למחקר על-פי שיטות מחקר כגון: Design Audit ו-Case Study. כול סטודנט יקיים מחקר מעמיק בנושא אותו יבחר. במהלך הסמסטר יתקיימו הרצאות אורח מתחומים מחקריים מגוונים. כל סטודנט ילווה על-ידי מנחה אישי שנתי. בסוף הסמסטר יערכו הגשות במהלכן ירצו הסטודנטים על מחקריהם.

פרויקט מסכם - פיתוח

שנה ב', סמסטר א' 6 נ"א. יום חמישי, 17:00-20:00

מרכיב: אלעד פרטוב

סמסטר ב' של הפרויקט המסכם יהיה המשך ישיר של סמסטר א' ויתקיים בהנחה אישית. הסטודנטים יבחרו במסלול מחקר או מסלול יזמות, תוך שהם מבססים את עבודתם על מסקנות מהסמסטר הראשון. סטודנטים במסלול מחקר יפעלו לקראת פרסום מחקרם במגזין. סטודנטים במסלול יזמות יפתחו וינתחו מודלים ניהוליים בשדה העיצוב או יפעלו לקראת מימוש יזמות עיצובית.

ד. סדנאות אורח

פרטים על סדנאות האורח בשנה"ל תש"ע יועברו במהלך שנת הלימודים.

ה. קורסי בחירה

פרקים בניהול עיצוב מתקדם

שנה ב', סמסטר א' 2 נ"א. יום חמישי, 17:00-20:00

מנחים: דר' מיכאל ססלר, אלון רביב, יובל קידר
מעבדת ניהול עיצוב זו מורכבת משלשה פרקים בניהול עיצוב מתקדם המועברים על-ידי מנכ"לים ומנהלי עיצוב בכירים. הפרקים הם: ניהול יזמות והצעת פיתוח מוצר אטרקטיבי לחברות מסחריות; ניהול מוצר וקמעונאות; ושיווק אסטרטגי. מטרת הקורס: לעגן את הלימוד העיוני עם אתגרים מעשיים בשדה ניהול העיצוב. שלושת הפרקים יעניקו לסטודנטים כלים פרקטיים להתמודדות עם מגוון אתגרי המקצוע. הקורס יתקיים כמעבדת ניהול עיצוב מעשית בה הלימוד העיוני הוא חלק מהתנסות מעשית אינטנסיבית.

ניהול כספים

שנה א', סמסטר ב' 1 נ"א. יום חמישי, 17:30-19:30

מנחה: ר"ח דוד אלפסי

מטרת הקורס בניהול כספים היא לאפשר לסטודנטים לקרוא ולנתח מידע כספי בסיסי הן ברמת ניהול הפירמה והן ברמת היזמות העסקית. הסטודנטים יתוודעו אל מושגי יסוד בהנהלת חשבונות, יתרגלו ניתוח דוחות כספיים, ילמדו על

סוגי התאגדויות שונים, יקבלו מושגי יסוד במיסים ויעמיקו בתכנון עסקי.

אתיקה למעצבים*

שנה ב', סמסטר ב', ז' 2. יום חמישי, 14:00-17:00

מנחה: עידו ברונן

עיצוב נוגע כמעט בכל מאפיין של חיי האדם בסביבה עתירת מוצרים. לעיצוב השפעה על האופן בו אנו חיים, על הדרכים בהן אנו מייצרים מוצרים, והשפעות מרחיקות לכת על איכות חיינו. יש לעיצוב השלכות כלכליות, חברתיות, פוליטיות, ובריאותיות, ובאופן טבעי, עיסוק בעיצוב מעלה שאלות אתיות רבות. הקורס יעסוק במקומם של שיקולים אתיים בעשייה העיצובית, ויבחן אותן מנקודת מבט עקרונית ומנקודות מבט אישיות. במסגרת זו ידון במיוחד "המתח האתי" (ethical stress) ככלי עבודה למעצבים ומתכננים. במהלך הקורס תשאלנה שאלות כמו: מה מקומו של המעצב בבחירת מושא העיצוב? האם ניתן לקבוע כללים אתיים בעיצוב? האם רצוי לקבוע כללים כאלה? האם כל מוצר ראוי (מבחינה אתית) לעיצוב? ההוראה תתבסס על הרצאות, פרונטציות ודיונים בכיתה. הסטודנטים ידרשו למטלות בית הכוללות קריאה, חקר, כתיבה ופרויקט מסכם.

ניהול סטודיו

קורס בחירה רב-מחלקתי, סמסטר ב', ז' 2

יום ד', 14:30-17:30

מנחה: אלעד פרסוב

קורס זה המיועד לסטודנטים מתואר ראשון בשנים ג' ד', יסייע לסטודנטים להתמודד עם הקמה וניהול של סטודיו, תוך שימוש בכלי ניהול בסיסיים לגישור הפער בין ההכשרה העיצובית או האמנותית ובין אתגרי הקיום העסקי העצמאי בשוק תחרותי. הקורס יעניק לסטודנטים כלים תכליתיים בסיסיים תוך שימת דגש על בניית זהות עסקית ייחודית המבוססת על ערכים ומנהיגות בתחום הפעילות היצרנית. הקורס יכסה תחומים בסיסיים בניהול כגון רישוי, כספים, שיווק ואסטרטגיה עסקית. הלימוד יעשה דרך ביצוע תרגיל מעשי בו הסטודנטים יתמודדו אתגרי העולם התחרותי. במהלך הקורס נחקר שלושה תחומי ידע: "המותג אני" בניית תשתית רעיונית וערכית; ניהול פרויקט עיצוב או אמנות ומחקר שוק. הגשה סופית: תוכנית עבודה להקמת סטודיו עיצוב – על-ידי מצגת או על-ידי אתר אינטרנט ו/או הצגת פרויקט ללקוח – הגשה דו ממדית הכוללת את האובייקט עצמו ואת אפיון המותג, תהליכי ניהול, חקר שוק.

* פרט לקורסים המוצעים על-ידי התוכנית ניתן לבחור מגוון קורסים רב-מחלקתיים המתקיימים בימי רביעי וקורסים נוספים מקורסי היסטוריה ותיאוריה, בית הספר לתארים מתקדמים.

היסטוריה ותיאוריה
בית הספר לתארים מתקדמים

129

על הסטודנט לצבור לפחות שני שלישים ממכסת הנקודות בשנה א' בקורסי המחלקה להיסטוריה ותיאוריה וזאת כתנאי מעבר לשנה ב'.

סטודנט בתוכנית התואר השני נדרש במסגרת חובותיו לתואר ללמוד קורסים עיוניים במסגרת בית הספר לתארים מתקדמים. תוכנית הלימודים לתארים המתקדמים מותאמת לכל אחת מן מתוכנית המ.א. ומשתנה בהתאם לצרכי התואר. התוכנית מורכבת מקורסי חובה ובחירה המפורטים להלן. במסגרת קורסי הבחירה פתוחים בפני הסטודנטים קורסים מתוכניות אחרות, בכפוף לאישור אותה תוכנית. הרישום לקורסים אלו יתבצע במזכירות התוכנית בה לומד הסטודנט. בנוסף, ועדת הוראה ו/או יועץ המ.א. של התוכנית יכולים לאשר באופן פרטני וחרגי השתתפות בקורס בחירה מתקדם מתוכנית התואר הראשון של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה בימי א' ו-ד' המועברים על-ידי מרצה בעל תואר שלישי לפחות. ראשי התוכנית יתאמו עם ראש המחלקה להיסטוריה ותיאוריה ד"ר דנה אריאלי-הורוביץ את תוכנית הלימודים וסגל הלימודים העיוניים. עם תחילת שנת הלימודים ימונה מרכז ללימודים עיוניים מטעם המחלקה להיסטוריה ותיאוריה.

תנאי להגשת פרויקט גמר

על הסטודנט לצבור לפחות שני שלישים ממכסת הנקודות הנדרשות לתואר בקורסי המחלקה להיסטוריה ותיאוריה וזאת כתנאי להגשת פרויקט הגמר.

התמחות 'ניהול עיצוב'

קורסי חובה: שנה א'

מתודות אנתרופולוגיות

בסביבת עיצוב

פרו"ס, שנה א', סמסטר א', 1 נ"ו. יום ד', 9:00-10:30

מנחה: יונה וייץ

מטרת הקורס להקנות מערך ידע מורחב של אסטרטגיות מתודולוגיות המתרימות את שדה הפעולה של העיצוב והמעצב.

שדה המחקר האנתרופולוגי מציע כלים שונים ומגוונים לפענוח מהלכים ותהליכים חברתיים, תרבותיים, כלכליים ופוליטיים. השימוש במתודולוגיה האנתרופולוגית כאסטרטגיית עבודה בסביבת עיצוב מקנה למעצב כלי מקצועי המזוהה ומפענח את המרחב בו פועלים המעצב. הלקוח (client) והמשתמש (user). כלי המחקר העומדים לרשות האנתרופולוגיה נשענים על מתודולוגיית שדה של תצפית וראיון השימוש המקצועי באסטרטגיות פענוח אלו מאפשר למעצב להשיב למזמין בצורה מדויקת. תכני הקורס יבחנו באמצעות תרגיל אמפירי העוסק בשדה העיצוב תעשייתי.

דילמות ניהוליות בפרקטיקה של ניהול העיצוב

שנה א', סמסטר א', 2 נ"ז. יום ד', 11:00-14:00

מנחה: ד"ר שני קונה

מנהל העיצוב נדרש להנהיג קבוצות פיתוח הטרוגניות בעולם ארגוני מורכב ודינאמי, תוך התמודדות על נחיצותו ושילובו של תחום ניהול העיצוב בארגונים שונים. ידע בפסיכולוגיה ארגונית נועד להעשיר את ההבנה התיאורטית והמעשית של מנהל העיצוב בארבעת התחומים הבאים: ניהול צוות עובדים, קבלת החלטות, משא ומתן וניהול זמן. הקורס יסלל הרצאות אורחים, תרגילי אמצע ועבודה מסכמת.

מושגי יסוד בשיווק

שנה א', סמסטר א', 1 נ"ז. יום ד', 14:30-16:00

מנחה: ד"ר יחזקאל כסיף

מטרת הקורס: לחשוף את הסטודנטים לחשיבה שיווקית ולהפגישם עם עולם השיווק המודרני. להקנות לסטודנטים ידע וגישה לנושאי השיווק. להציג לסטודנטים שיטות שיווק חדשניות, דרישות שוק, צרכי לקוחות ועמידה מול אתגרי התחרות. הצגת השיקולים בקבלת החלטות לפיתוח ולעיצוב מוצרים. בניית תוכנית שיווקית לפירמה. העמדת כלים מעשיים לניהול השיווק של העסק וכיצד לשווק שירותי עיצוב תעשייתי. נושאי הקורס: מהות השיווק, התפיסה השיווקית המודרנית, שביעות רצון לקוחות, המעבר מלקוח מרוצה ללקוח מוקסם. ההבדל בין שיווק למכירות, מכוונות העסק לשוק, שימור לקוחות וחשיבותו, בניית מערכת CRM, תמהיל השיווק ומרכיביו,

עקרונות בניית תוכנית שיווקית. תכנון אסטרטגיה שיווקית, בידול המוצר, פילוח השוק וזיהוי שוקי מטר, עוצמות וחולשות אסטרטגיות, SWOT. התנהגות לקוחות וניתוח צרכנים, תהליך החלטת הקניה והפסיכולוגיה של הלקוח. מערכות מידע שיווקי. מדיניות מוצרים, חדשנות מוצרים, מחזור חיי המוצר. שיטות להמחרת מוצרים. מדיניות הפצה וניהול ערוצי שיווק וגורמי ביניים. מדיניות קידום מכירות, תקשורת שיווקית, פרסום, יחסי ציבור, פעילות קד"מ. ניהול השיווק של שירותים, שיווק באינטרנט.

כלכלה למעצבים

שנה א', שנת 2 נ"ז. יום ד', 16:30-18:30

מנחה: ד"ר ערן מנס

עוזרת הוראה: גיטלסון נטליה

קורס זה מוקדש לכלכלת העיצוב ומועבר בדרך של הרצאות פרונטאליות, תרגילי כיתה ותרגילי בית. מטרתו העיקרית של הקורס הנה לחשוף את התלמיד לתרבות חשיבה כלכלית, וכן להעניק לו כלים להבין תהליכים כלכליים, ולקבל החלטות כלכליות. הקורס יתחיל מהצגת המושגים הכלכליים היסודיים ביותר, כגון מחסור, ערך, עלות אלטרנטיבית, יתרון יחסי, התמחות, יעבור לדיון במושג השוק התחרותי כמנגנון להקצאת מקורות, יעסוק בבדיקות כדאיות והערכת פרויקטים ויעמיק במושגים הקשורים במזון הפירמה. חלקו השני של הקורס יתמקד בעיקר במקרו-כלכלה, הבנת השווקים המקרו-כלכליים, אופן פעולתם וקשרי הגומלין ביניהם, המערכת הקיינסיאנית ועיקרי תפיסותיה, וכן אסכולות נוספות בחשיבה המקרו

כלכלית. דגש מיוחד יינתן למשבר הכלכלי של מינו, ולהבנת משברים כלכליים בכלל.

מחקר וכתובה בסביבת עיצוב

סמינר, שנה א', סמסטר ב', 4 נ"ז. יום ד', 9:00-12:00

מנחים: פרופ' יערה בראון ושרון דנציג

לקורס זה שני יעדים עיקריים: הראשון, לאפשר לסטודנטים, באמצעות תהליך מובנה, ללמוד ולתרגל מחקר, תיעוד, וכתובה אקדמית איכותית על כל מרכיבי התהליך. השני, לקדם יחד עם הסטודנטים, באמצעות חקירה וכתובה את גוף הידע האקדמי של שדה העיצוב בישראל. בכל שנה נבחרת קבוצת-אוכלוסיה, מובהקת במאפייניה בחברה הישראלית, ונבחנים השינויים, התמורות והמהפכות שעברו עליה מבחינה חומרית ועיצובית, תוך לימוד ההקשר החברתי, התרבותי והפוליטי הרחב שגרם לכך. בשנה"ל תש"ע יתמקד הקורס בקבוצות שוליים ובקהילות אוטוריות בישראל. הקורס יסלל סיורים, הרצאות אורח, תרגילי בית, רפרט כיתתי והגשת עבודה מסכמת.

ניהול חדשנות ויצירתיות

שנה א', סמסטר ב', 1 נ"ז. יום ד', 12:30-14:00

מנחה: ד"ר ניר בן אהרון

תהליך הפיתוח הנכון של מוצרים חדשים מהווה נקודת מפגש בין רוב הפונקציות הניהוליות הפועלות בפירמה תעשייתית ולעתים דורש חיבור גם לפונקציות חיצוניות המשלימות את התהליך. כל אחת מהפונקציות הניהוליות מביאה לשולחן הפיתוח את האילוצים, הדרישות והאינטרסים שלה. לכן ניהול תהליך החדשנות צריך לשלב

חזון, יצירתיות והובלה מקצועית של צוות החדשנות. בקורס נדון בתהליך החדשנות במפעל תעשייתי, בצרכים והחסמים בשלבים השונים של התהליך, בבעיות האופייניות לחדשנות, ובהגדרת צורכי החדשנות של המפעל. נתמקד בהנחיית צוות החדשנות בשלבים היצירתיים של תהליך החדשנות, תוך שימוש בטכניקות שונות לעידוד יצירתיות בצוות וסיוע לקבוצה להגיע לרעיונות יצירתיים למוצרים חדשים. בקורס יילמדו ויתורגלו טכניקות שונות של עידוד יצירתיות מתוך משפחת הטכניקות המורפולוגיות, החשיבה הרחבתית, והחשיבה הארגונית.

אסטרגיה בינלאומית

שנה א', סמסטר ב', 1 יום ד', 16:00-14:30

מנחה: אוהד רף

מטרת הקורס הנה להקנות לסטודנטים כלים להבנה וניתוח של הפעילות הבינלאומית של חברות עסקיות. במהלכו ירכשו הסטודנטים כלים אנליטיים שיאפשרו להם להבין את השפעת הסביבה העסקית הבינלאומית, האסטרטגיה של החברה על סיכויי ההצלחה והכישלון בפעילות עסקית בזירה הבינלאומית. במהלך הקורס נדון גם בנושאים: סחר בינלאומי, השקעות זרות, חברות רב-לאומיות, הערכות עסקית לפעילות בינלאומית, אסטרטגיות ומבנים ארגוניים בינלאומיים, היבטים פונקציונאליים והשגת תחרותיות בינלאומית. הקורס יכלול הרצאות, דיונים, מצגות ותרגול מעשי. כמטלת סיום יידרשו הסטודנטים לנתח היבטים עסקיים רלבנטיים לחברה העוסקת בפעילות בינלאומית.

התמחות 'אודות עיצוב'

'קורסי חובה: שנה א'

מתודות אנתרופולוגיות

בסביבת עיצוב

פרו"ס, שנה א', סמסטר א', 1 יום ד', 9:00-10:30

מנחה: יונה וייץ

מטרת הקורס להקנות מערך ידע מורחב של אסטרטגיות מתודולוגיות המתרימות את שדה הפעולה של העיצוב והמעצב. שדה המחקר האנתרופולוגי מציע כלים שונים ומגוונים לפענוח מהלכים ותהליכים חברתיים, תרבותיים, כלכליים ופוליטיים. השימוש במתודולוגיה האנתרופולוגית כאסטרטגית עבודה בסביבת עיצוב מקנה למעצב כלי מקצועי המזוהה ומפענח את המרחב בו פועלים המעצב, הלקוח (client) והמשתמש (user). כלי המחקר העומדים לרשות האנתרופולוגיה נשענים על מתודולוגית שדה של תצפית וראיון. השימוש המקצועי באסטרטגיות פענוח אלו מאפשר למעצב להשיב למזמין בצורה מדויקת. תכני הקורס יבחנו באמצעות תרגיל אמפירי העוסק בשדה העיצוב תעשייתי.

מתודות אנתרופולוגיות

בסביבת עיצוב - פרוייקט שדה

מורחב בסביבת עיצוב -

עבודה כתובה

חובה לסטודנטים מההתמחות 'אודות עיצוב'

שנה א', סמסטר א', 1 יום ד'

מחקר וכתובה בסביבת עיצוב

סמינר, שנה א', סמסטר ב', 4 יום ד', 9:00-12:00

מנחים: פרופ' יערה בראון ושרון דנציג

דרישת קדם: פרו"ס מתודות אנתרופולוגיות

בסביבת עיצוב

לקורס זה שני יעדים עיקריים: הראשון, לאפשר לסטודנטים, באמצעות תהליך מובנה, ללמוד ולתרגל מחקר, תיעוד, וכתובה אקדמית איכותית על כל מרכיבי התהליך. השני, לקדם יחד עם הסטודנטים, באמצעות חקירה וכתובה את גוף הידע האקדמי של שדה העיצוב בישראל. בכל שנה נבחרת קבוצת-אוכלוסייה, מובהקת במאפייניה בחברה הישראלית, ונבחנים השינויים, התמורות והמהפכות שעברו עליה מבחינה חומרית ועיצובית, תוך לימוד ההקשר החברתי, התרבותי והפוליטי הרחב שגרם לכך. בשנה"ל תשס"ט יתמקד הקורס בקהילה החרדית בישראל. הקורס יכלול סיורים, הרצאות אורח, תרגילי בית, רפרט כיתתי והגשת עבודה מסכמת.

עיצוב עכשווי

סמינר, שנת א', שנה א', 4 יום ד'

ימי ד', סמסטר א', 11:00-12:30; סמסטר ב', 12:30-14:00

מנחים: ד"ר אורי בר טל ויובל סער

הקורס "עיצוב עכשווי" יסקור מגמות, תיאוריות, מוסדות ומעצבים מובילים בשדה העיצוב של זמננו. הקורס יציג את השיח העכשווי אודות העיצוב ואת ההקשר הרחב בין מוצרי העיצוב לבין מגמות תרבותיות, כלכליות, חברתיות, תקשורתיות ואסתטיות. בכך יציע הקורס מבט רחב על היסודות השונים היוצרים את תרבות

שוברות קופה), על הביאנלות הותיקות ועל תופעת הביאנלות ההמוניות של העשורים האחרונים.

בין הנושאים שידונו: מזויאון הלובר – מאוסף משפחת המלוכה למזויאון לאומי הפתוח לקהל הרחב, המוזיאונים הגדולים של המאה ה-19, מוזיאונים אנציקלופדיים, מוזיאונים תקופתיים, ומוזיאונים של אמן אחד (מוזיאון רודן, מוזיאון פיקאסו, מוזיאון דאלי, מוזיאון נחום גוטמן, בית ראובן וכו'). אוצרי אוספים (אלפרד באר מהמומה, ניו-יורק, ומדיניות רכישה המכתיבה את הקאנון) ואוצרים עצמאיים (הרלד זימן כאב טיפוס לאוצר עצמאי). אוצרים בעלי סדר יום אידיאולוגי – מארשה טאקר, קתרין דוד, אוקיי אנוזור, ואוצרים בולטים בסצנה העכשווית – מסימיליאנו ג'וני, פרנצ'סקו בונאמי, הו הנרו, הנס אולריך אובריכט, והתופעה של אמנים-אוצרים – רירקריט טירואנייה, דורון רבינא. תערוכות בולטות במסגרת הביאנלות, הדוקומנטה והמניפסטה, ותערוכות שהן ציון דרך – "קוסמי ארץ", "צייטיגייסט", "פוסט יומן", "סנסיישון", "ילדות רעות", ובארץ – "דלות החומר", "מסלולי נדודים", "קדימה", "הלנה". סקירה של מפת המוזיאונים, הגלריות והאוצרים בארץ.

לצד השיעורים העיוניים יוקדשו מספר שיעורים לביקורים בתערוכות ופגישות עם אוצרים – אוצרי מוזיאונים, אוצרי אוספים פרטיים, ואוצרים עצמאיים. המטלה של הקורס תהיה לאצור תערוכה (שתוצג בגלריה בסמסטר השני).

תהליך העבודה על התערוכה יתחיל מחלוקה לשתי קבוצות עבודה, כל קבוצה תעבוד על תערוכה משלה. במהלך השיעורים נעבוד יחד על

תואר שני באומנויות M.F.A

שנה א'

על הסטודנטים לצבור 6 נ"ז בלימודיהם על-פי הפרוט הבא:

קורס חובה / אוצרות: בין תיאוריה לפרקטיקה
1 נ"ז
סמינר – 4 נ"ז
קורס בחירה מתקדם – 1 נ"ז
(ראו רשימה מפורטת בהמשך)

קורס חובה

אוצרות: בין תיאוריה לפרקטיקה

2 / ש"ס, סמסטר א', 1 נ"ז. יום ד', 17:30–19:00

רותי דירקטור

הקורס יעסוק במכלול ההיבטים העומדים מאחורי תהליך הקמת תערוכות – מנקודות המבט של האוצר, האמן והצופה. השיעורים העיוניים יציגו סקירה של אופני תצוגה, התפתחות תחום האוצרות וגישות אוצרותיות. במהלך הקורס נסקור את התפתחותם של חללי התצוגה מחדרי אוספים וחדרי מוזריות עד למוזיאונים של עידן הנאורות, ומסלונים של המאה ה-19 לגלריות ו"הקוביה הלבנה" של המאה ה-20, תוך שימת דגש על הקשרים בין אמנות, חלל תצוגה, אוצר וקהל. נתעכב על התפתחות מוסד התערוכות (תערוכות יחיד, תערוכות נושא, תערוכות מוזיאוניות

העיצוב במאה ה-21 ואת מקומו והשפעתו בחברה העכשווית. תוך כדי הצגת השיח החדש יעורר הקורס דיון בנוגע למקומו של העיצוב במאה ה-21, לא רק כמשקף את החברה ואת רוח התקופה, אלא גם כמכשיר בעל עוצמה תרבותית, היוצר אידיאולוגיה חדשה המשפיעה על הדרך בה אנו תופסים את עצמנו ואת העולם סביבנו. במהלך הקורס נקרא מאמרים, פרסומים וביקורות אודות עיצוב עכשווי, ונתבונן בעבודות של חברות עיצוב ומעצבים בינלאומיים מרכזיים. כמו כן, נבחן את יחסם של אלה לסוגיות חברתיות כמו המשבר הכלכלי, המודעות האקולוגית, הממשק בין שוק האמנות לשוק העיצוב וכדומה. בנוסף יינתן דגש על היכרות עם השחקנים השונים בשדה העיצוב הבינלאומי, ובהם חנויות וגלריות לעיצוב, מגזינים, בלוגים ואתרי אינטרנט הבונים את השיח העכשווי.

השלמת 2 נ"ז נוספות מתוך קורסי הבחירה של היסטוריה ותיאוריה, בית הספר לתארים מתקדמים.

גיבוש רעיון, נארגן ביקורי טודיו אצל אמנים, ונחלק את העבודה בין ביקורי טודיו אצל אמנים, כתיבת טקסט, הפקה ויחסי ציבור. השיעור ילווה בטקסטים הנוגעים בשאלות של אוצרות, תפישת המוזיאון וחלל התצוגה.

סמינרים

אמנות ומציאות העבר

17:30-14:30 / 2301621 ש"ס, 4 / ז"י. סמסטר א', יום ד', 17:30-14:30

ד"ר עדי אפעל

הסמינר יעסוק באופן בו האמנות הפלאסטית, מראשיתה ועד ימינו, מייצגת, מציגה, מגלמת, מחקה, מנציחה, מממשת משחזרת, מצטטת, מרחיקה, או מכחישה את העבר. כך נתייחס לסוגיות כמו: חיוניותה של המסורת; מושג ה"השפעה"; מושג ה"ציטוט"; מעמדו התרבותי והמטאפיזי של העבר; חיכוכים והשקות בין אמנות והיסטוריה, אמנות ופילולוגיה, אמנות וזיכרון, אמנות וארכיאולוגיה, אמנות והארכיבי; מחשבת תולדות האמנות; העמדת מודל לחשיבת מציאות-העבר. חובות התלמידים: נוכחות מלאה (עד 3 חיסורים בסמסטר, שבועות השינויים נחשבים ככל שבוע אחר וחסור בהם נחשב כחסור לכל דבר). רפרט, קריאה לפי הנדרש, עבודה מסכמת.

פילוסופיה, אמנות וביקורת תרבות

17:30-14:30 / 9301633 ש"ס, 4 / ז"י. סמסטר א', יום ד', 17:30-14:30

ד"ר רפאל זגורי-אורלי

בכדי לפתוח דיון ראוי לשמו בנושא זה, יהיה עלינו תחילה להבהיר את המקורות הפילוסופיים וההיסטוריים של מושג הביקורת כפי שנוסח לראשונה בתקופת הנאורות ובמהלך המודרנה החל בקאנט, דרך הטלתו בספק בדיאלקטיקה ההגליאנית ובגנאולוגיה הניטישיאנית ועד לנסיין לחשוב מעבר לו בדקונסטרוקציה הדרידיאנית. בהמשך לכך נבחן את היחס בין הביקורתיות הקאנטיאנית הפילוסופית לתופעת האמנות, יחס שמלכתחילה מאתגר באופן מהותי את אופקיה הביקורתיים של המחשבה ומהווה למעשה תנאי הכרחי לעצם כינונה כביקורתית. מדוע דווקא האמנות מכריחה את המחשבה לחזור ולהגדיר את עצמה מחדש כביקורתית? ולמה עולם האמנות דורש לעיתים חיפוש אחר מושג אחר מזה של הביקורת בכדי להתייחס לאמנות? וכיצד יכולה יצירת האמנות לבקר את השדה שמתוכו ובזכותו היא פועלת? שאלות אלו, שהרלבנטיות שלהן מעולם לא התפוגגה, יקבלו את המשקל הראוי מתוך חקירת האספקטים הפוליטיים-סוציולוגיים של הביקורת ומתוך התבוננות בקונטקסט התרבותי של האמנות.

קורסי בחירה מתקדמים

עיצוב תרבות וגלובליזציה

17:30-14:30 / 2700557 ש"ס, 1 / ז"י

סמסטר א', יום ד', 14:00-12:30

ד"ר אשר סלח, ד"ר אורי ברטל

גלובליזציה, פוסט מודרניזם ומהפכת המידע, הם נושאים שנכנסו לשיח הציבורי העכשווי בתחומים כגון פילוסופיה, פוליטיקה, כלכלה ואנתרופולוגיה כמו גם בעיצוב ואסתטיקה. מטרת הקורס להבהיר ולהציע פרשנויות של מושגים אלה ולסקור את השינויים שחלו בעולם בחברה, בפוליטיקה, בתרבות הצריכה ובכלכלה החדשה, בטכנולוגיות חדשות, בשפות אסתטיות חדשות ויחסי הגומלין של כל אלו עם עולם העיצוב. הקורס ינסה להציג הן את החשיבות התיאורטית של השיח הפילוסופי אודות העיצוב והן את השפעת ההקשר החדש הסוציו-אקונומי על ייצור ותכנון מוצרי צריכה תוך הצגה של מספר מקרי מבחן באסיה, אירופה, אמריקה וההיסטוריה של העיצוב במאה השנים האחרונות. במהלך הסמסטר יתארחו מרצים מן המובילים בתחום העיצוב בישראל ובעולם, שיציגו היבטים מעשיים של הקשר בין מקומי לגלובאלי, של הגדרה מחדש של תחומי ידע שונים ושל פרספקטיבות על העיצוב במילניום הנוכחי.

קריאה פילוסופית

בטקסטים של אמנות עכשווית

17:30-14:30 / 1700619 ש"ס, 2 / ז"י. סמסטר א', יום ד', 14:00-12:30

ד"ר חיים דעואל לוסקי

בקורס נעסוק בקריאת טקסטים (הרוב בעברית)

של ביקורת האמנות, תוך הישענות ובחינה של מעמדה של הכתיבה ה"ביקורתית" מן המאה ה-18 ועד לימינו. בחלקו השני של השיעור נעיין בקלאסיקה של תולדות ביקורת האמנות מידירו ועד פריד. לבסוף, נבחן את השיבות של מושג ה"ערך" בהבניית הפרדיגמה הביקורתית. חובות התלמידים: נוכחות מלאה (עד שלושה חיסורים בסמסטר, שבועות השינויים נחשבים ככל שבוע אחר וחסור בהם נחשב כחסור לכל דבר), רפרטים + דו"ח או עבודה.

סמינר

סמינר חובה מתקדם M.F.A

יום ד, 14:30-17:30

שם הקורס וסילבוס יתפרסמו בהמשך

קורסי בחירה מתקדמים

ראו פירוט הקורסים ברשימת קורסי הבחירה.

נבחן את הדומה ואת השונה ביניהם. נגישותו של העולם, הקלות היחסית של התנועה בו, מעוררת את הרושם שהכל מוכר יותר. נבחן את השאלה הזו ואגב כך נדון בשאלת הפערים והקשרים בין תרבויות. נבחן תיעודים ויצוגים של מסעות שונים מתקופות שונות – וימני מסע, טקסטים ספרותיים, סרטים ופרויקטים צילומיים – ונדון בהם בעזרת טקסטים תאורטיים.

2 ש"ס, 1 נ"ז. סמסטר א', יום ד, 10:30-12:00

שם הקורס וסילבוס יתפרסמו בהמשך
ד"ר עירד קמחי

שנה ב'

על הסטודנטים לצבור 6 נ"ז בלימודיהם על-פי הפרוט הבא:

קורס חובה: ביקורת אמנות – 1 נ"ז

סמינר בהנחיה אישית – 4 נ"ז

קורס מתקדם – 1 נ"ז (ראו רשימה לעיל)

קורס חובה

ביקורת אמנות:

ביקורת, ערך, אמת ומציאות

2 ש"ס, 1 נ"ז. סמסטר א', יום ד, 12:30-14:00

ד"ר עדי אפעל

בחלקו הראשון של השיעור נעמיד תשתית מבנית לאופן שבו פועל ה"סובייקט הביקורתי", בתחום

הנכתבים על אמנות עכשווית, מתוך קטלוגים, כתבי עת, ספרים ומניפסטים. נבקש לנתח ולהכיר את המקורות הפילוסופיים עליהם נשענים הכותבים, ובעיקר – נעסוק בהבנה מקבילה – של האמנות יחד עם הטקסט. בכל שיעור נעמיד במרכז טקסט + תמונה (או תערוכה), ונשחזר את הדרך בה התמונה מתקרב/מתרחקת מהטקסט, והטקסט מתקרב/מתרחק מהתמונה, ובעצם, נלמד לעשות דקונסטרוקציה הן לאמנות והן לכתיבה על אמנות. העבודה בשעור תהיה בחציה עיונית ובחציה מעשית: קריאה בטקסטים עובדת הרבה יותר טוב דרך כתיבה, דרך הניסיון לכתוב כתיבה ביקורתית אשר לוקחת בחשבון את הביקורת שלנו על המאמרים אותם נקרא במשותף. נבקש ללמוד כיצד ניתן לכתוב כתיבה מדויקת יותר, שאינה מוותרת על הדמיון ועל ההשראה, על האסוציאציה ועל הסובלימציה, על האפשרות של הטקסט לעמוד במקום המרחיב את היצירה ולא מצר את דרכיה בעולם.

המסע: מאודיסיאוס לג'יימס

בארץ הקודש

2 ש"ס, 1 נ"ז. סמסטר א', יום ד, 10:30-12:00

ד"ר תמר ברגר

דיון במושג המסע, שמלווה את החברה האנושית כמעט מראשיתה. מצבאות היוונים, עד לתייר הישראלי בתאילנד; ממרקו פולו עד לנדודיו של הפועל הסיני לישראל; מהמסע הרגלי עד לשיטוט ברשת. העולם הזה הוא במידה ניכרת עולם נוסע: תיירים, פועלים, אנשי עסקים – כולם זזים. נושה בין הנוסעים של פעם לנודדים של היום,

קורסי חובה

מדעי החברה ותבנית העיר

2011-730 / סמסטר ב', 1 שש"ש, 1 נ"ז

ד"ר מירב אהרון גוטמן

הקורס מפעיל ידע ושיטות מחקר ממדעי החברה להבנת העיר, הכפר והמרחב, בזיקותיהם ההדדיות, מנקודת המבט של אוכלוסיית תושביהם. הוא מאפשר להסתכל על העיר כמכלול ועל הקשרים וההקשרים שבה. הוא מכוון מבט אל האנוש והאנשים שנמצאים בעיר ובסביבתה, בגלוי ובסמוי באטום ובשוקף, בבנוי ובפתוח.

תכנון עיר ואזור א':

מחשבה תכנונית

2031-730 / סמסטר ב', 1 שש"ש, 1 נ"ז

ד"ר נועה הייזלר-רובין

הקורס עוסק בתכנון הערים המודרני מאז ראשיתו, באמצע המאה ה-19, ועד היום. במסגרת זו נסקרים הרעיונות התכנוניים המובילים, לרבות שיטות התכנון והגישות העיקריות, ומוצגות הדילמות המרכזיות בפניהן עמד התכנון במחצית השנייה של המאה העשרים. דגש מיוחד יינתן לתכנון עיר ואזור בעשור האחרון ולמשברים התכנוניים הבולטים בימינו. נושאי הקורס:

1. התכנון המכוונה "אוטופי": תפיסת הסביבה הבנויה בעיני התיאורטיקנים.
2. רציונליזם ומודרניות: התפתחות התכנון המדעי.

3. העברת האחריות לתכנון לידי הממסד הלאומי: הקמת מערכות התכנון המודרניות.
4. תכנון ערים וקבלת החלטות רציונאלית.
5. ביקורות מוקדמות על החשיבה התכנונית: תכנון מסנגר, תכנון מצטבר.
6. תכנון הערים מפרספקטיבה סטרוקטורלית-נאו-מרכסיסטית.
7. חשיבה תכנונית בעידן הפוסט-מודרני.
8. הציבור ומערכת התכנון: תיאוריות ומודלים של שיתוף ציבור בתכנון.
9. תיאוריות של מורכבות (complexity) וחשיבה תכנונית: דמוקרטיזציה של תהליכי תכנון.

היסטוריה של תבנית עיר:

העיר המודרנית

2021-730 / 1 שש"ש, 1 נ"ז

הקורס לא יינתן במהלך שנה"ל תש"ע

פרופ' צבי אפרת, אדר' יוסי קליין

קורסי בחירה

(יש לבחור שלושה קורסים)

היסטוריה של תבנית עיר:

העיר הקדומה

2051-730 / סמסטר א', 1 שש"ש, 1 נ"ז

ד"ר דורון בר

הקורס ידון בעיר הארץ-ישראלית מראשיתה ועד התקופה הביזנטית. העיר היא יצירה אנושית ייחודית שהתעצבה בהתאם לשינויים היסטוריים, תרבותיים וטכנולוגיים. ארץ ישראל היא מן המקומות הראשונים בעולם שבהם התפתחו ערים, ובתקופות הרומית והביזנטית הייתה הצפיפות העירונית בארץ ישראל אחת הגבוהות בכל העולם העתיק. תקופת אלה הן העומדות במרכז קורס זה.

העיר היא המקום שבו הגיעה החברה הארץ-ישראלית, על תרבויותיה השונות, לשיא התפתחותה. במהלך היסטורי זה נתנה הסביבה הבנויה של העיר ביטוי תרבותי ומרחבי למבני שלטון וחברה: אתרי פולחן וחולין, מוסדות הנהגה ומשפט, מערכת של שוקים ועוד. צורכי יום יום ואידיאולוגיות חברתיות ודתיות גם יחד תורגמו בעיר למבנים ציבוריים ופרטיים כאחד. בהקשר זה נעמוד על העניינים הבאים: עיצוב פיזי של העיר ואדריכלות עירונית בעת העתיקה; מרחב ציבורי לעומת מרחב פרטי; מנגנונים חברתיים בעיר; יחסי עיר-כפר; כלכלה עירונית; מבני בידור; מרחב מקודש ומקומות קדושים; אספקת מים; דרכים ונגישות; צבא וביטחון.

סמינר חובה

ירושלים

730-2114 / סמסטר א', שש"ש, 1 נ"4

פרופ' דוד גוגנהיים, פרופ' יהושע בן-אריה,

ד"ר דורון בר

הסמינר יעסוק בשתי תקופות:

שלהי התקופה העות'מאנית: במסגרת זו נדון בהתפתחות ירושלים בשלהי התקופה העות'מאנית, מאז ראשית המאה התשע עשרה ועד לפרוץ מלחמת העולם הראשונה. במהלך הקורס ידונו בשיעורים ובסיוורים תהליכי השינוי וההתפתחות המאפיינים את התקופה. תחילה יעסוק הקורס בתהליכים הפוליטיים-חברתיים והדתיים שאפיינו את ירושלים שבתוך תחום העיר העתיקה, עוד לפני היציאה מחוץ לחומות. לאחר מכן נתמקד בתהליך החדשני של היציאה וההתיישבות מחוץ לחומות. בקורס יושם דגש על תהליכי שינוי בויקה, לחדירת טכנולוגיות חדשות ולבניית מבנים, מכלולים ושכונות המאפיינים תקופה זו. נבחן כיצד השפיעו השינויים הרבים בתקופה זו על הרקמה האורבנית של העיר, תוך יצירת פסיפס מגוון של קהילות אתניות ודתיות שונות. בתקופה זו יצרה פעילות הנמרצת של פרטים וארגונים רבים, יהודיים, נוצריים וערבים כאחד מערך נרחב, מגוון ומורכב של מבנים יוצאי דופן ובולטים מבחינה אדריכלית; מצד אחר יצרה פעילות זו בנייה וורנקולרית מקומית.

ירושלים בתקופת השלטון הבריטי: במרכז פרק זה בסמינר תעמוד התפתחותה של ירושלים בתקופת השלטון הבריטי, מאז הכיבוש הבריטי של העיר

היסטוריה של תבנית עיר:

העיר המוסלמית

730-2061 / שש"ש, 1 נ"2

הקורס לא יינתן במהלך שנה"ל תש"ע

ד"ר רעיה שני

* הקורסים 730-2051 ו-730-2061 יינתנו לחילופין

(בכל שנה יינתן קורס אחד מצמד זה).

תכנון עירוני וגלובליזציה

730-2071 / שש"ש, 1 נ"2

הקורס לא יינתן במהלך שנה"ל תש"ע

ד"ר חיים יעקובי

* הקורסים 730-2071 ו-730-2081 יינתנו לחילופין

(בכל שנה יינתן קורס אחד מצמד זה).

תכנון עיר ואזור ב': דילמות בתכנון בן זמננו

730-2041 / שש"ש, 1 נ"1

הקורס לא יינתן במהלך שנה"ל תש"ע

ארץ ישראל – אידיאולוגיה ונוף

730-2091 / שש"ש, 1 נ"2

הקורס לא יינתן במהלך שנה"ל תש"ע

ד"ר דורון בר

המקום הישראלי – היבטים של

טריטוריאליות

730-2101 / שש"ש, 1 נ"1

הקורס לא יינתן במהלך שנה"ל תש"ע

פרופ' זלי גורביץ

הדיון בהתפתחות העיר הארץ ישראלית ייעשה גם מנקודת מבט היסטורית-חברתית לגבי הנושאים הבאים: אימפריאליזם וקולוניאליזם תרבותיים – השפעות רומאיות והשפעת הנצרות כדת ממוסדת על ערי ארץ ישראל עד המאה השביעית.

* הקורסים 730-2051 ו-730-2061 יינתנו לחילופין

(בכל שנה יינתן קורס אחד מצמד זה).

עיר ומיתוס

730-2081 / סמסטר א', שש"ש, 1 נ"2

ד"ר ענת ארטמן דוד

מטרת הקורס היא דיון באחת הסוגיות החברתיות-תכנוניות המרכזיות המאפיינות את המרחב העירוני קרי, היות העיר הטרוגנית. מצב זה מעמיד בפני העוסקים בתכנון דילמות רבות הנוגעות לא רק לחלוקת המשאבים בעיר, אלא אף למשמעותה הסמלית בקרב הקבוצות השונות החיות בה.

בחלקו הראשון של הקורס יוצגו תיאוריות ועמדות בנוגע ליחסים החברתיים בעיר. בחלקו השני של הקורס נעסוק במרחב העירוני בישראל. הקורס בנוי הן מסדרת הרצאות והן מסיוורים.

הסוגיות: העיר וההגיון של ההון; סגרגציה; בין כפייה לבחירה; עיר ולאומיות: בין מרכז לפריפריה; ערים בקונפליקט גלובליזציה והגירה לעיר הפוסט תעשייתית; תנועות מחאה עירוניות.

* הקורסים 730-2071 ו-730-2081 יינתנו לחילופין

(בכל שנה יינתן קורס אחד מצמד זה).

החייאת העיר – התחדשות עירונית

730-2134 / 2 שש"ש, 4 נ"ז

הקורס לא יינתן במהלך שנה"ל תש"ע

פרופ' מייק טרנר, פרופ' דוד גוגנהיים

* הקורסים 730-2124 ו-730-2134 יינתנו לחילופין

(בכל שנה יינתן קורס אחד מצמד זה).

שטחים פתוחים:

היסטוריה, פילוסופיה, עיצוב

730-2144 / 2 שש"ש, 4 נ"ז

הקורס לא יינתן במהלך שנה"ל תש"ע

ד"ר לאה דובב

סמינרים לבחירה

(יש לבחור שני סמינרים)

שימור, שיקום והתחדשות

730-2124 / סמסטר ב', 2 שש"ש, 4 נ"ז

פרופ' מייק טרנר

אבחנת מושג האותנטיות בזיקה לסוגיית זהותה של מורשת תרבותית במישור המקומי, הארצי ועולמי. דיון על הערכים התרבותיים והסוציו-אקונומיים ומשמעותם בקבלת החלטות בשימור. חומר רקע ומבנה אירגוני: הצגת המבנה של אונסקו, WHC – והגופים הבינ"ל הנוגעים למורשת העולמית והכרת האמנות לשימור למיניהן, כולל תבנית הגשת מועמדות לאתר לפי אמנת ההגנה על מורשת התרבות והטבע בעולם. (Convention for the Protection of World Cultural and Natural Heritage, 1972) לימוד הקריטריונים לקביעת סיווג ודירוג אתרים. רקע בהיבטים משפטיים במישור הבינלאומי וארצי.

אמנות בעיר – עיר באמנות

730-2154 / סמסטר ב', 2 שש"ש, 4 נ"ז

הקורס לא יינתן במהלך שנה"ל תש"ע

ד"ר נעמי מאיריידן

בשנת 1917 ועד סיום תקופת המנדט והקמת מדינת ישראל ב-1948. בשיעורים ובסיוורים יידונו נושאים שונים הקשורים בתרומתם של שלושת הגורמים העיקריים שפעלו בעיר בתקופה זו: הגורם הבריטי, היהודי והערבי, תוך הדגשת התמורות והחידושים שחלו בתקופה זו לעומת שלהי התקופה העות'מאנית. בין יתר הנושאים הנדונים: השלטון הבריטי והשפעתו על שימור ותכנון העיר; בינוי מוסדות ציבור; התפתחות התשתית הפיסית של העיר; התפתחות הקהילה היהודית והערבית; שכונות הגנים היהודיות ושכונות האליטה הערביות; הסכסוך היהודי-ערבי והשפעתו על התפתחות העיר; התפתחות שירותי תיירות ואירוח ועוד. דגש יושם על חידושי התקופה מבחינה תכנונית ואדריכלית. ירושלים זכתה במהלך שלושים שנות שלטון הבריטים לחמש תוכניות שתרמו לעיצוב מרחבה של העיר. תוכניות אלו עיצבו את פניה של העיר תוך שמירה על אתריה הקדושים ופיתוח אזורי מגורים ומסחר. פריחה גדולה ניכרה גם באדריכלות, ומבנים ציבוריים ופרטיים רבים תוכננו במיטב הסגנון הבין לאומי והמודרני שחדר אל העיר בתקופה זו. אדריכלים רבים, בריטים, יהודים וערבים הביאו לפיתוח סגנון אדריכלי ייחודי שבו נתרכז בקורס זה. תקופת השלטון הבריטי התאפיינה גם בפיתוח רב של טכנולוגיית הבנייה ושימוש בחומרי בנייה חדשים.

תואר שני
בעיצוב תעשייתי
:M.Des
אודות עיצוב

רביעי

חמישי

לימודים עיוניים וקורסי בחירה:

קורסי סטודיו:

10:30 – 09:00

מתודות אנתרופולוגיות בסביבת עיצוב
 יונה וויץ, 1 נ"ז (פרו"ס)

13:00 – 10:00

סדנא רעיונית אודות עיצוב 1:
 דיקטטוריה רגשית ודמוקרטיה שכלית ולהיפך
 פרופ' עזרי טרזי וגלית שבו ומרצים אורחים, 4 נ"ז

שנה א'

סמסטר א'

12:30 – 11:00

עיצוב עכשווי
 ד"ר אורי בר טל, יובל סער, 4 נ"ז (סמינר שנתי)

17:00 – 14:00

מעברת אודות עיצוב 1: I-Land/E/II
 פרופ' חנון דה לונה ונטי שמייע'עופר, 4 נ"ז

12:00-09:00

מחקר וכתביה בסביבת עיצוב
 פרופ' יערה בראון ושרון דנציג
 4 נ"ז (סמינר)

13:00 – 10:00

מעברת אודות עיצוב 2: אבולוציה של ארכיטיפים
 פרופ' יעקב קאופמן ואילנית קבסה, 4 נ"ז

14:00-12:30

עיצוב עכשווי
 ד"ר אורי בר טל, יובל סער, 4 נ"ז (סמינר שנתי)

17:00 – 14:00

אחד שמונה מאות טכנולוגיה
 אייל אליאב ומרצים אורחים, 4 נ"ז (קורס בחירה)

שנה א'

סמסטר ב'

חמישי

קורסי סטודיו:

13:00 – 10:00

סדנא רעיונית אודות עיצוב 1:
דיקטטורה רגשית ודמוקרטיה שכלית ולהיפך
פרופ' עזרי טרזי וגלית שבו ומרצים אורחים, 4 נ"ז

שנה ב'

סמסטר א'

17:00 – 14:00

מעבדת אודות עיצוב 1: I-Land/E/II
פרופ' חנון דה לנגה ונטלי שמי-עופר, 4 נ"ז

20:00 – 17:00

פרויקט מסכם: מחקר
ריכוז: אייל אליאב, 6 נ"ז

13:00 – 10:00

מעבדת אודות עיצוב 2: אבולוציה של ארכיטיפים
פרופ' יעקב קאופמן ואילנית קבסה, 4 נ"ז

שנה ב'

סמסטר ב'

17:00 – 14:00

אחד שמונה מאות טכנולוגיה
אייל אליאב ומרצים אורחים, 4 נ"ז (קורס בחירה)

20:00 – 17:00

פרויקט מסכם: תערוכה
ריכוז: אייל אליאב, 6 נ"ז

תואר שני
בעיצוב תעשייתי
:M.Des
ניהול עיצוב

רביעי

חמישי

לימודים עיוניים וקורסי בחירה:

קורסי סטודיו:

10:30 – 09:00

מתודות אנתרופולוגיות בסביבת עיצוב
יונה וויץ, 1 נ"ז (פרו"ס)

13:00 – 10:00

מעברת ניהול עיצוב 1: אסטרטגיה ועיצוב
אלעד פרסוב, 4 נ"ז

14:00 – 11:00

דילמות ניהוליות בפרקטיקה של ניהול העיצוב
ד"ר שני קונה, 2 נ"ז (ח)

17:00 – 14:00

מעברת ניהול עיצוב 2: מבוא לניהול עיצוב
ומחקר טרנדיים
פרופ' עזרי טרזי ואילנית קבסה, 4 נ"ז

16:00 – 14:30

מושגי יסוד בשיווק
ד"ר יחזאל כסיף, 1 נ"ז (ח)

18:30 – 16:30

כלכלה למעצבים
ד"ר ערן מנס, 2 נ"ז (ח שנתי)

שנה א'

סמסטר א'

תואר שני
בעיצוב תעשייתי
M.Des
ניהול עיצוב

שנה א'
סמסטר ב'

רביעי

לימודים עיוניים וקורסי בחירה:

12:00 – 09:00

מחקר וכתביבה בסביבת עיצוב
פרופ' יערה בראון ושרון דנציג
4 נ"ז (סמינר)

14:30 – 12:30

ניהול חדשנות ויצירתיות
ד"ר ניר בן אהרון, 1 נ"ז (ח)

16:00 – 14:30

אסטרטגיה בינלאומית
אוהד רף, 1 נ"ז (ח)

18:30 – 16:30

כלכלה למעצבים
ד"ר ערן מנס, 2 נ"ז (ח שנתי)

חמישי

קורסי סטודיו:

13:00 – 10:00

מעבדת ניהול עיצוב 3: מבוא לניהול עיצוב ומותג
אלעד פרסוב ורן רבן, 4 נ"ז

13:30 – 10:30

סדנא רעיונית ניהול עיצוב 1:
הפרקטיקה של ניהול עיצוב
פרופ' שמוליק קפלן, 4 נ"ז

17:00 – 14:00

ניהול כספים רו"ח
דודו אלפסי, 1 נ"ז (קורס בחירה)

חמישי

קורסי סטודיו:

13:00 – 10:00

סדנא רעיונית ניהול עיצוב 2: ניהול קריאייטיב
עומר קוצר, 4 נ"ז

17:00 – 14:00

פרויקט מסכם: מחקר
ריכוז: אלעד פרסוב, 6 נ"ז

20:00 – 17:00

פרקים בניהול עיצוב מתקדם
ד"ר מיכאל ססלר, אלון רביב, יובל קידר, 2 נ"ז (קורס בחירה)

שנה ב'

סמסטר א'

351

תואר שני
בעיצוב תעשייתי
:M.Des
ניהול עיצוב

חמישי

קורסי סטודיו:

13:00 – 10:00

מעבדת ניהול עיצוב 2: יזמות בעיצוב
פרופ' עזרי טרזי ומיכל איתן, 4 נ"ז

17:00 – 14:00

אתיקה למעצבים
עידו ברונו, 2 נ"ז (קורס בחירה הס"ת)

20:00 – 17:00

פרויקט מסכם: פיתוח
ריכז: אלעד פרסוב, 6 נ"ז

שנה ב'

סמסטר ב'

